

## Глави християнських Церков України засудили використання росією релігії

*Нарада Християнських Церков України 23 січня 2026 р. оприлюднила заяву, в якій рішуче засудила чергові спроби росії використовувати релігію та релігійні інституції для виправдання агресивної політики проти України.*

### Заява Народи Християнських Церков України

Нарада Християнських Церков України, членами якої є релігійні об'єднання, що представляють більшість християнських громад нашої країни, висловлює глибоке обурення черговими фактами використання російською державою релігії та релігійних інституцій для виправдання і підтримання своєї агресивної політики.

Безпосереднім приводом для нашої реакції стали «Повідомлення Служби зовнішньої розвідки» РФ, поширене пресбюро цієї кремлівської спецслужби 12 січня 2026 р., та «Заява Церков — учасників Християнського міжконфесійного консультативного

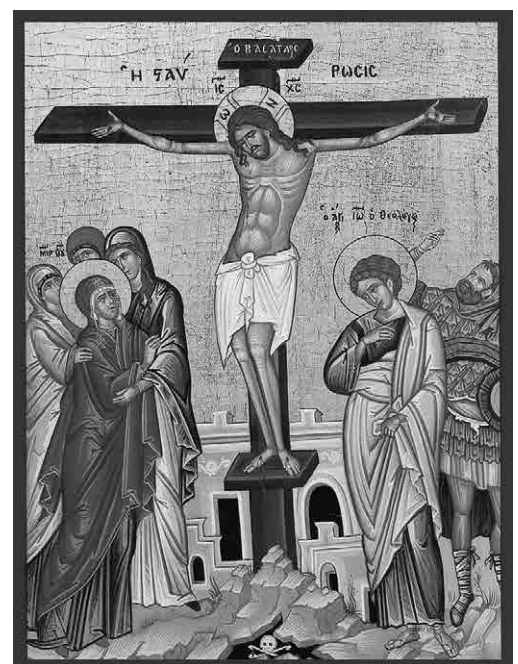
комітету» (ХМКК) від 15 січня цього року — інституції, яка поєднує керівництво християнських Церков, пов'язаних своєю діяльністю з Російською Федерацією.

Поширений російською спецслужбою текст у культурно та морально неприйнятній за формою і змістом манері висуває безпідставні звинувачення на адресу глави Константинопольського Патріархату Вселенського Патріарха Варфоломія — одного з провідних християнських лідерів світу. Безпрецедентна публічна атака російської розвідки на нього та на діяльність Константинопольського Патріархату за стилем і духом нагадують найгірші приклади більшовицької антирелігійної



пропаганди, якою тоталітарний режим СРСР прикривав свої численні злочини — системне порушення прав людини, терор та гоніння на релігію. Саме в такому дусі та в такій формі в минулому кремлівські служби та підлеглі їм діячі висловлювалися щодо тих лідерів християнських спільнот на території колишнього СРСР та у окупованих ним

(Закінчення на 2 сторінці)



*О всеблагий і найсолодший Ісусе, ось я преклоняю свої коліна перед Твоїм лицем і благаю, щоб Ти влив у моє серце живі почуття віри, надії та любові, а також щире розкаяння у моїх гріхах і сильне прагнення змінити життя. Отож із серцем, переповненим великим почуттям та болем, я в уяві споглядаю Твої п'ять ран і занурююся в них думкою, пам'ятаючи про те, всеблагий Ісусе, що ще пророк Давид вклав у Твої вуста такі слова: «Пробили руки і ноги Мої, порухували усі Мої кості» (Пс 22 (21), 17-18).*

## Радість Великого Посту

«Почнімо радісно час посту». «Вступімо радісно в цю благодатну пору стриманости». «Час посту — радісний». Ці цитати взято з літургійної книги, якою, за словами Катехизму УГКЦ «Христос — наша Пасха», «Церква супроводжує вірних» протягом періоду Великого Посту. Ця книга, Постова тріодь (з грецької *трипіснець*), вміщає скарб східнохристиянської духовності, в якому є речі, котрі для християн вихованих в дусі латинської традиції можуть видаватися щонайменше дивними. Хіба не так пересічний римський католик сприйме заклики до великопосної радості? Але такий парадоксальний підхід є відповіддю на вчення самого Ісуса: «Коли постите, не будьте сумні, як лицеміри: бо вони виснажують своє лице, щоб було видно людям,

що вони постять. Істинно кажу вам: вони вже мають свою нагороду. Ти ж, коли постиш, намасти свою голову й умий своє лице, щоб не показати людям, що ти постиш, але Отцеві твому, що в тайні; і Отець твій, що бачить у тайні, воздасть тобі» (Мт 6, 16-17).

Проте якщо заклик, щоб радісно постити наші латинські сестри і брати можуть сприйняти зі здивуванням, то стихира з Вечірні з вівторка третього тижня Чотиридесятниці може в них викликати обурення. Ось вона: «Господи, що хрестом убив обманця, від його омани визволи мене грішного і зведеного на манівці. А очистивши мене постом, дозволи мені, Владико, чинити твою волю, щоб міг я радісно оглядати твої

(Закінчення на 2 сторінці)

# Радість Великого Посту

(Закінчення з 2 сторінці)

страждання». Радісно оглядати Христові страждання? Хто може це робити? І так подумали наші львівські видавці Тріюді. В найновіших «виправили» це (скандальне для них?) місце, замінюючи «радісно оглядати», яке було до видання з 1994 року, на «співчутливо оглядати».

Таким чином показали, що недоступною для них є вершина східнохристиянського богослов'я, в якому по суті нема теології хреста. Закон молитви наказує нерозривно трактувати розп'яття і Воскресіння: «Хресту Твоєму, покляняємось, Владико, і святее Воскресіння Твоє славимо».

Адагійм *lex orandi, lex credendi*, автором якого є Проспер Аквітанський (390 — 455/465), богослов, секретар Папи Льва Великого, має сьогодні екуменічний характер. Вчення викладене в Катехизмі Католицької Церкви не відкинуть ні православні, ні протестанти: «„Закон молитви є законом віри“»: Церква вірує так, як молиться. Літургія є складовою частиною святої і живої Традиції» (1124).

А як моляться греко-католики в часі Великого Посту? Не тільки протягом Чотиридесятниці, але взагалі в літургійному році, народна побожність стоїть під знаком Хресної Дороги. Під впливом цього латинського богослужіння, зосередженого на Страстях Христових, важко, якщо не неможливо, говорити про радість. Зроблена кільканадцять років тому в Італії спроба запропонувати «контрапункт», богослужіння Дороги Світла, сконцентрованої на Воскресінні, не мала успіху.

Наші львівські видавці Тріюді повелися прагматично: згідно з нашим, сучасним греко-католицько-латинським, *lex credendi* на страждання Христа абсолютно недоречно дивитися з радістю. Отож треба «виправити» *lex orandi*, щоб відповідало нашій духовності, нашому богослов'ю. І «радісно» стало «співчутливо».

У 2026 році мине тридцять років від оприлюднення Конгрегацією Східних Церков «Інструкції застосування літургійних приписів Кодексу Канонів Східних Церков». Читаємо в ній про

нас, східних католиків: «Ці Церкви ревнано зберігали символічне біблійне богослов'я, обширно коментоване Отцями. У них зберігається відчуття трепетного і невимовного Таїнства, котре оточує і наповнює богослужбове дійство. У текстах і своїм духом, через вирази, які водночас багаті й натхнені, вони зберігають відчуття літургії як вияву невпинного славослів'я, вимолювання прощення та безперервної епikleзи. Ці Церкви пишаються духовністю, яка впливає безпосередньо зі Святого Письма, а їхнє богослов'я при цьому є менш підпорядковане безпосереднім раціональним категоріям. Завдяки історичним і культурним причинам, вони зберегли безпосереднішу цілісність з духовною атмосферою християнських джерел; це прерогатива, яку також Захід все частіше розглядає не як ознаку статичності та відсталості, а як дорогоцінну вірність джерелам спасіння» (9).

Зробімо все, щоб дієслово «зберігати», так часто тут вжите, описувало наше літургійне життя. Також протягом Великого Посту.

о. Богдан Панчак

## Глави християнських Церков України засудили використання росією релігії

(Закінчення з 1 сторінки)

країнах — православних, католицьких та протестантських — які протидіяли тоталітарній політиці Кремля, захищаючи свободу і правду.

Поява відразу слідом за згаданою вище заявою документу, поширеного від імені ХМКК, в якому у більш стриманій манері викладені по суті ті самі думки, що і в документі кремлівської спецслужби, вже самим цим фактом свідчить про тісний зв'язок між російською державою і керівництвом основних релігійних об'єднань РФ, про що раніше ми не раз публічно говорили. «Заява ХМКК» на наш погляд є нічим іншим, як способом виправдати російську політику використання релігійних організацій, що мають свої керівні центри в РФ, як інструменту пропаганди агресивної ідеології «руського міра».

Маючи великий негативний досвід того, яким чином кремлівські спецслужби в часі СРСР здійснювали тиск на християнські Церкви, втручалися в їхню діяльність, зокрема і через свою агентуру з числа релігійних діячів, ми абсолютно переконані, що вказана

заява ХМКК з'явилася під тиском російської держави та на її замовлення.

Ця заява, як і парна до неї заява російської розвідки, наповнені неправдою, викривленням реальних фактів на догоду російській агресивній державній пропаганді, що атакує всіх, хто чинить опір тоталітарній ідеології «руського міра» — вченню та практиці, які з християнської точки зору отримали засудження, зокрема у «Хельсінкській заяві» Конференції Європейських Церков. Заява російської розвідки та «Заява ХМКК» стали черговим підтвердженням того беззаперечного факту, що кремлівська диктатура використовує релігійну риторику та релігійні центри, які знаходяться на території РФ, як інструменти виправдання та ведення гібридної війни в Україні, в країнах Балтії, в Молдові та в цілому в світі.

Від імені християнських Церков України, які ми представляємо, свідчимо, що в нашій державі як на законодавчому рівні, так і на практиці в цілому забезпечується реальна свобода віросповідання, відсутні релігійні гоніння, про

які неправдиво, але наполегливо заявляє проросійська пропаганда. Ми солідарні з українським суспільством і нашою державою, які виступають проти використання владою Російської Федерації релігії та релігійних інституцій як одного з численних інструментів розпалювання і виправдання війни. Така воєнна мобілізація релігійних інституцій РФ, пропаганда ними вчення «руського міра», що містить, серед іншого, неприйнятну концепцію «священної війни», є порушенням як базових євангельських принципів, так і основоположних принципів свободи віросповідання.

Знову і знову свідчимо про численні факти систематичних релігійних гонінь та інших масових порушень прав людини, які російська державна влада починаючи з 2014 року цілеспрямовано здійснює на тимчасово окупованих РФ територіях України і до яких вона залучає також контрольовані нею релігійні об'єднання з центром в РФ.

Ми закликаємо християнських лідерів світу, міжконфесійні інституції, зокрема Всесвітню Раду Церков та Конференцію Європейських Церков, міжнародні організації та правозахисників, уряди та неурядові організації демократичних країн світу: →

# «Перш ніж почнеш постити, перестань удавати»

– про чотири неділі, які роздягають людину до правди

У традиції Греко-Католицької Церкви час перед Великим Постом не є ані нейтральним очікуванням, ані релігійною розминкою. Це точно спроектований духовний процес. Церква не починає із заборон, не лякає зреченнями і ще не накладає постових приписів. Спершу вона робить щось значно важче: змушує людину подивитися на себе без макіяжу. Це не підготовка до посту, а підготовка до правди.

Чотири неділі, що передують Великому Посту, не є випадковим набором євангельських читань. Вони утворюють логічну, драматичну дорогу: від викриття фальшивої побожності, через досвід повернення, аж до зіткнення з любов'ю, яка нас судитиме. Їхнє спільне послання одне: не пости, якщо не хочеш навертатися; не навертайся, якщо не хочеш повертатися; і не повертайся, якщо боїшся Бога таким, Яким Він є насправді.

Перша неділя — Неділя про митаря і фарисея — б'є найсильніше. Двоє людей приходять до храму. Один — правильний, релігійний, упорядкований. Другий — скомпрометований, нечистий, загублений. Ісус, однак, обирає не того, хто живе «як слід», а того, хто

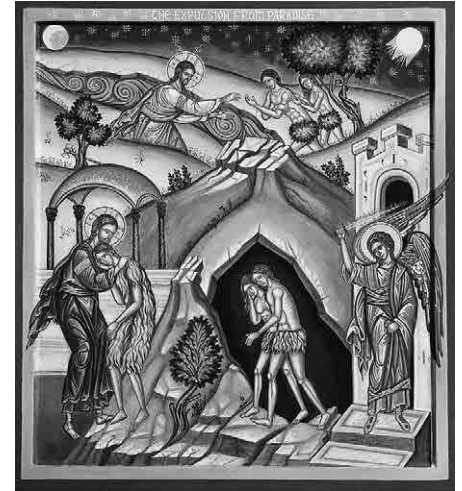
не удає. Фарисей не ошукує у молитві. Йому просто не потрібен Бог. Він приходить з рапортом, а не з криком. З балансом, а не з раною. Його молитва крутиться навколо нього самого.

Митар не має нічого для захисту. Він не порівнює себе з іншими. Не підправляє образ. Не виправдовується обставинами. Просто стає перед Богом і говорить правду про себе. І цього достатньо. Перше послання передпістя є безжалюсним: Бог не спасає за правильність. Бог спасає за правду. Якщо твоя молитва не болить, якщо вона не торкається твоєї слабкості, ти ще не ввійшов на дорогу навернення.

Друга неділя — неділя про блудного сина — змінює перспективу. Тут уже йдеться не про храм, а про дім. Син іде не тому, що ненавидить батька. Він іде, бо хоче жити по-своєму. Хочє свободи без взаємин, дару без Дарувальника, життя без залежності. У біблійній мові Сходу саме це і є гріх: не порушення припису, а розрив сопричастя.

Мить навернення відбувається не при батькові, а біля свиней. Навернення починається з протверезіння, а не з виправлення. Батько не виголошує

моральної лекції, не вимагає пояснень і не перевіряє якості покаяння. Він просто вибігає. Божа любов не є нагородою за зміну, вона є джерелом зміни. Тобі не потрібно спершу виправитися, щоб повернутися. Потрібно повернутися, щоб бути зціленим. Якщо ти боїшся Бога — це означає, що ти Його ще не зустрів.



Третя неділя — Неділя про Страшний суд — забирає останню зручну втечу: «моя віра — це приватна справа між мною і Богом». Євангеліє про суд не говорить ані про релігійні практики, →



— захищати свободу совісті та релігії від свідомих, цинічних та системних атак проти неї з боку Російської Федерації;

— виступати на захист релігійних лідерів та інституцій, яких російська держава та підлеглі і контрольовані нею організації, в тому числі релігійні, піддають пропагандистським атакам, утилкам і гонінням за антивоєнну позицію, за спротив ідеології «руського міра»;

— ефективно протидіяти російській політиці інструменталізації релігії та релігійних інституцій, перетворення їх на одне зі знарядь ведення Кремлем гібридної війни;

— послідовно викривати і засуджувати ідеологію «руського міра» та практику її втілення в життя, як такі, що суперечать основоположним принципам прав і свобод людини, загальнолюдським цінностям, євангельському вченню, пропагують і виправдовують акти геноциду та інші воєнні злочини Російської Федерації, зокрема здійснювані в Україні.

Закликаємо і просимо усіх християн продовжувати молитви про перемогу

правди і встановлення справедливого миру в Україні та у світі. Нехай Господь благословить миротворчі зусилля та кожного, хто словами і справами служить свідченню Його істини!

**Анатолій Козачок**, Головуючий у Нараді Християнських Церков України, Старший єпископ Української Церкви Християн Віри Євангельської

**Епіфаній**, Предстоятель Православної Церкви України, Митрополит Київський і всієї України

**Святослав Шевчук**, Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви, Верховний Архієпископ Києво-Галицький

**Віталій Кривицький**, Єпископ Київсько-Житомирський Римсько-Католицької Церкви в Україні

**Валерій Антонюк**, Голова Всеукраїнського Союзу Церков Євангельських Християн-Баттистів

**Роман Проданюк**, Президент Української Уніонної Конференції Церкви Адвентистів Сьомого Дня

**Олександр Зайцев**, Старший єпископ Української Євангельської Церкви

**Леонід Падун**, Старший єпископ Української Християнської Євангельської Церкви

**Маркос Оганесян**, Єпископ Української єпархії Вірменської Апостольської Церкви

**В'ячеслав Горпинчук**, Єпископ Української Лютеранської Церкви

**Микола Рожнятовський**, Голова Братства незалежних церков і місій євангельських християн-баптистів України, пастор

Київ,

23 січня, 2026 року

# Блаженний Владика Йосафат Коциловський

(1876–1947)

3 березня 2026 року минає 150-а річниця від дня народження Владика Йосафата Коциловського ЧСВВ, доктора філософії та теології, професора, останнього, перед насильною ліквідацією, єпископа Перемиської Єпархії УГКЦ, блаженного Католицької Церкви.

Владика помер 17 листопада 1947 р. в совітському лагрі Чапаївка біля Києва (у 1946 р. [25 червня], після повторного арешту був депортований до Радянської України). В роки правління комуністичного режиму в Україні тлінні останки єпископа Коциловського були таємно перепоховані [серед іншого] до безіменної могили на Янівському кладовищі у Львові.

Останнє перезахоронення праху Перемисько-Самбірського і Сяніцького єпископа Йосафата Коциловського відбулося 12 серпня 2001 року в церкві Благовіщення Пречистої Диви Марії в Стрию. Божественну Літургію очолив Патріярх УГКЦ Блаженніший Любомир Гузар.

\* \* \*

Владика Йосафат (в мирі — Йосиф) Коциловський народився 3 березня 1876 року в селі Пакошівка Сяніцького повіту в родині Петра і Катерини (з дому: Косар). Закінчив народну школу в рідному селі, а потім навчався в гімназіях Сяніка, Самбора і Ясла. У 1896 р. поступив на правничий факультет Львівського Університету.

У 1911 р. вступив до новіціату ЧСВВ у Крехові. Вічні монаші обіти склав у 1916 р. Викладав богослов'я у монастирях Лаврова та Львова. У 1915–16 рр. — ректор Греко-Католицької Духовної Семінарії. 23 вересня 1917 був висвячений на Перемиського єпископа Митрополитом Андреем



Канонічна візитація.



Икона Владика Коциловського. Собор св. Івана. Перемишль.

Шептицьким. Владиці Коциловському довелося управляти єпархією у винятково складний час: пережив розпад Австро-Угорської імперії, братовбивчу українсько-польську війну, надію на створення незалежної держави — Західноукраїнської Народної Республіки та її фіаско, польсько-більшовицьку війну, організацію Польської держави, й її програму війну 1939 року.

21 вересня 1945 р. у Перемишлі Владика заарештувала польська безпека. Був звільнений але 26 червня заарештований органами НКВС і перевезений до Києва. Відмовився оселитися в СРСР та перейти до РПЦ. Засуджений до 10-ти років виправно-трудова таборів. Помер у таборі для інвалідів 17 листопада 1947 року.

Беатифікований 27 червня 2001 року в Львові Папою Іваном II на іподромі, де Папа відслужив дві меси — у латинському та візантійському обрядах.

(бт)

ані про молитви, пости чи богослужіння. Там не звучить жодного запитання про доктринальну правильність. Є лише один критерій: чи ти любив конкретно. Голодного. Спраглого. Чужинця. Хворого. В'язня.

Ця неділя чітко говорить: духовність без взаємин — ілюзія. Нас не спасе побожність, яка не торкається іншої людини. Любов у Євангелії — це не емоція і не декларація. Це рішення, яке коштує. Якщо твоя віра не має обличчя конкретної людини, вона дуже легко пестворюється на ідеологію.

Остання неділя — неділя втраченого раю/прощення — замикає дорогу передпістя несподіваним чином. Вона не говорить про піст, а про прощення. Бо піст без прощення — це фарс, а аскеза без примирення — духовний фітнес для еґо. Ісус говорить прямо: якщо ви не прощаєте, ви не здатні прийняти прощення. Не тому, що Бог мстивий, а тому, що закрите серце не вміє прийняти благодать.

Втрачений рай, це не Еден. Це відносини, які померли, бо хтось більше хотів мати рацію, ніж любити. Це історія,

у яких ми тримаємо каміння образи й водночас просимо Бога про свободу. З таким тягарем неможливо увійти у Великий Піст.

Чотири неділі передпістя говорять одним голосом. Йдеться не про те, щоб ти став кращим. Йдеться про те, щоб ти став правдивим. А правда завжди веде до повернення. Великий Піст починається не на кухні й не в календарі, а в серці. Не з відмови, а зі згоди на Божу любов, яка спасає.

о. Христовор Єдвабнік

## Арешт Владики Йосафата Коциловського:

(...) 26 червня 1946 р. зранку кількесот солдатів оточили єпископську палату у Перемишлі. Напередодні о. В. Гриник, попереджений про ордер на арешт перемиських владик, пропонував єпископу Коциловському сховатися, на що той категорично не погодився. Передбачаючи депортацію до УРСР Владика написав коротку заяву вірності Папі римському Пієві XII: «У випадку мого арешту й заслання покірно прошу передати Святішому Отцеві, що складаю у його стіп вияв моєї вірності і цілковитої відданості до останнього удару мого серця, благаючи по-синівськи його батьківського благословення».

3 2 липня 1946 р. затриманий органами МДБ УРСР «для з'ясування обставин справи». Постанову про арешт видав ст. оперуповноважений 4 відділу 2 управління МДБ УРСР лейтенант Калашніков на тій підставі, що єпископ Йосафат Коциловський «... разом зі станіславівським єпископом Хомишином в 1929 році брав активну участь в створенні антирадянської організації "Український Католицький Союз" та її органу "Нова зоря" — активно реалізував політику польської держави стосовно колонізації,



Собор св. Івана Хрестителя в Перемишлі. 1930–1940 рр. (сучасна картина).

скеровану на закабалення українського населення, яке проживало в західних областях України».

21 лютого 1947 р. Владика Коциловського засудили до 10 років ВТТ і 5 років позбавлення громадянських прав. Визнаний винним у тому, що «протягом багатьох років аж до свого арешту (липень 1946 р.), під керівництвом Папи римського і в контакт з тодішнім Митрополитом А. Шептицьким, провадив на території Перемиської єпархії велику

антирадянську діяльність; видавав і розповсюджував безліч послань (енциклік) Папи римського, а також і свої так звані пастирські листи, наклепи на Радянську державу, на комуністичну партію, на глав партії і держави; закликав глав буржуазних держав до хрестоносного походу проти СРСР...» (...).

за: «Духовенство Перемиської єпархії та Апостольської адміністрації Лемківщини», Богдан Прах, Львів 1915.

## Звернення Глави УГКЦ у 208-й тиждень повномасштабної війни

(8 лютого 2026 року)

Слава Ісусу Христу!  
Дорогі в Христі брати і сестри!

Цієї неділі минає вже 208-й тиждень жахливої повномасштабної війни. Ця війна ввійде в історію людства як святотатство і як один із найбільших злочинів проти людства третього тисячоліття, — злочин також проти нашого милосердного Бога, який є любов'ю.

Минулий тиждень, один із найхолодніших цієї зими, зокрема в Центрі, на Сході та Півдні України, став часом боротьби за людяність, тепло і світло. На всій лінії фронту тривають запеклі бої. Ворог посилює тиск, зокрема на південному напрямку. Кілька днів поспіль Запоріжжя перебувало під безперервними інтенсивними обстрілами. Є загиблі, багато людей отримали поранення.

Щоночі українські міста й села зазнають атак російських ракет і дронів

різних типів. Попри численні заклики міжнародної спільноти та осуд злочинів проти людяності, який чинить Росія, знищуючи населені пункти України, ці злочини не припиняються.

Цього тижня ми пережили масовану ракетну атаку на Київ. Було зруйновано теплоелектроцентралі — головні об'єкти, що забезпечували мешканців столиці теплом, світлом і водою. Цілі багатоповерхові будинки залишилися без опалення та водопостачання, перетворившись на холодні пастки для своїх мешканців.

Потужних ударів зазнали міста і села Заходу України. У ніч на 7 лютого ворог атакував Івано-Франківську та Львівську області. Цілеспрямовано завдає ударів по об'єктах генерації електроенергії, лініях електропередач і розподільних станціях — по всьому, що становить основу енергетичної системи України.

Водночас ми стали свідками особливого знаку солідарності з боку польського народу. За результатами збору, оголошеного в усіх парафіях Краківської архидієцезії на заклик його єміненції кардинала Гжегожа Рися, було зібрано 5 740 000 польських злотих. За ці кошти до України спрямовано гуманітарні конвої з електрогенераторами різної потужності, засобами обігріву, продуктовими наборами та іншим необхідним обладнанням для облаштування центрів незламності при греко-католицьких і римо-католицьких парафіях.

Висловлюємо щиру вдячність його єміненції за цю ініціативу, яка об'єднала польське суспільство в допомозі Україні. За прикладом Кракова подібні акції вже проводять інші дієцезії та міста Польщі. Сьогодні такий збір пожертв відбувається в парафіях Варшави.

Складаємо подяку всім, хто сьогодні рятує життя в Україні. Завдяки міжнародній солідарності наш народ демонструє незламну стійкість. Дякуємо нашим добродіям, Господу Богу, Збройним силам України, воїнам (Закінчення на 15 сторінці)

# Северин Гощинський, поет-романтик

(представник «української школи» в польській літературі)

150-а річниця від упокоєння

Народився 4 листопада 1801 р. — у с. Іллінці (сьогодні місто) на Вінничині — польський письменник, поет-романтик, представник «української школи»\* в польській літературі. Один з перших польських інтелектуалів та громадських діячів, хто усвідомив, що воля поляків неможлива без волі українців і цій ідеї присвятив своє життя.



Северин Гощинський. Автор портрета — Францішек Тепа.

Найвідоміший твір С. Гощинського «Канівський замок» (1828 р.) описує козацьке повстання проти польської



Пам'ятник Гощинському на могилі в Личаківському цвинтарі у Львові.



Епітафія на пам'ятнику.

шляхти, народні заворушення в Україні 1768 р. Автор причину повстання бачить у «ненависті українського населення до панів-гнобителів». Що найважливіше, він першим насмівся не показувати українських повстанців розбишаками, паляями й різунами, як те звичні були робити інші польські автори. Навпаки, захоплюється героїзмом повсталого, гнобленого народу. З великим знанням теми Гошинський і описує український побут, звичаї, обряди, вірування, усну народну творчість.

Взяв Гошинський участь у Листопадовому повстанні (1830), після поразки якого втік до Галичини. Співпрацював із місцевою демократичною пресою, став одним з організаторів «Товариства польського народу», яке пропагувало свою діяльність в Польщі, Україні, серед чехів, словаків, хорватів. Поширювало ідею єднання слов'янських народів у боротьбі за національну незалежність і рівноправність.

Переслідуваний австрійською поліцією 1838 року виїхав до Франції, де познайомився з Міцкевичем і Словацьким. 1841 року оселився у Парижі, приєднавшись до сповідників «Кола Справи Божої» містика Анджея Тов'янського. Відійшов від літературної діяльності та громадських справ, працюючи бібліотекарем. Віддалившись від кола А. Тов'янського у 1856 році і не маючи засобів до існування, за допомогою друзів, 1872 року після багатолітніх поневірянь на Заході Северин Гощинський виїхав спочатку до Кракова, звідти — до Львова, де жив по сусідству із

драматургом Александром Фредром. 1875 року у Львові відбулося урочисте святкування 50-річчя його літературної творчості.

Помер у 1876 р. Похоронений на Личаківському кладовищі. В епітафії на намогильному пам'ятнику виکارбовані слова: „Wieszcz i Żołnierz Polski”.

ред.

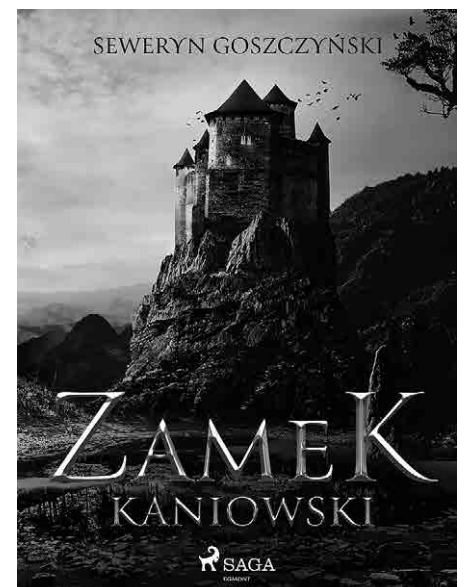
— джерела: газета «Збруч» (від 08.07.2015); [www.wikiwand.com/uk](http://www.wikiwand.com/uk)

\* \* \*

**Іван Франко про Северина Гощинського** (із статті «Поет-герой — Пам'яті Северина Гощинського в річницю Бельведерської ночі. 1889 рік.)

«(...) Останній рицар польсько-українського пограниччя, що на землі, політій кров'ю його попередників, увібрив у себе традицію їхніх кривавих боїв, їхніх сильних пристрастей, їхньої моці та незламної волі, — він був водночас справжнім сином XIX в., який головний осередок боротьби переніс уже в сферу духу та слова і як апостол тої нової боротьби повернувся туди, звідки вийшов його рід, у серце польщини, вносячи в неї свіжі та плідні елементи, вносячи нову силу й енергію, новий колорит, нові горизонти.

Але наш вік — час переходовий: хоча головне поле боротьби, головна мета перемог та завоювань із сфери (Закінчення на 15 сторінці)



«Канівський замок», поема романтична Гощинського. Обкладинка.

# Свято на льоду

## Богоявлення (Водохреща, Йордан, Епіфанія) 2026

З 1 вересня 2023 року, з початком нового літургійного року (індикту), в нашій Церкві розпочалася нова епоха, жорстко і несподівано підсилена московитською збройною агресією на Україну. В таких, отже, геополітичних умовах, ми перейшли на григоріянський календар.

Синод Єпископів УГКЦ в Польщі (14 листопада 2025 року) вирішив про повний перехід нашої Церкви в Польщі на григоріянський календар. Це рішення означає, що з 2026 року рухомі свята римо-католики й греко-католики святкуватимуть в одному терміні. Пасхалії зійдуться.

Цьогорічне свято Богоявлення Господнього (воно збігається зі святом, що його Латинська Церква називає Святом Трьох Царів), 6 січня ми відзначали втретє за новим стилем. І відсвяткували ми його, як перед роками (яких не пам'ятають наймолодші в громаді), бо і при тріскучому морозі з снігопадом, і подекуди з хуртовинами.

З огляду на обставини, роками «без зими» традиція процесійно йти над ставок, озеро, чи річку, щоби там освятити воду, збереглася в дуже нечисленних парафіях. У більшості богослужіння й освячення води відбуваються в храмах, або перед місійними хрестами перед цими ж храмами. Цього року було зовсім по-іншому — «як колись».

Ми віримо, що йорданська вода має міць очищення, зцілення й благословення. Віряни її п'ють, перехрестившись, зараз після налиття з посудини, окроплюють нею свої домівки, зберігають цілий рік (вона не застоюється), використовують як цілющі ліки. Йорданської води не можна зливати в каналізацію, а виливати під дерево чи в річку.

Цьогорічне Водосвяття в багатьох наших парафіях відбулося з процесійними

переходами «на воду», у мальовничій, природній сценографії морозного поранку.

День величного свята Богоявлення Господнього, 6 січня 2026 року, випав у вівторок. Був це 1412-й день війни в Україні.

(бт)

\* \* \*



Вроцлав (3).



Вроцлав (2).



Вроцлав (1).

**Із проповіді Владика Аркадія Трохановського, Торунь, над Віслою:**

«Ось ставимо запитання: чому Христос приходить над Йордан? Він хоче досвідчити того, чого досвідчують люди, які приходять до Івана, тобто досвідчити хрещення на покаяння. Обмиття водою було знаком покаяння. Христос приходить над Йордан, щоб тут показати, що

Він хоче досвідчити того, чого досвідчує кожна людина, яка шукає спасіння. Він безгрішний, бере на себе гріхи світу і кожної людини. Він хоче увійти в стан людського серця. Сьогодні своїм хрещенням починає своє паломництво голошення Доброї Новини, спасіння. Цю місію підтверджують слова Бога-Отця: **„Це — Син Мій улюблений, в якому має мою любов».**»



Торунь (1).



Торунь (2).



Торунь (3).

В цей спосіб ми маємо бути задивленими в особу Ісуса Христа, задивленими в такий спосіб, щоб від Христа набирати оновлення, від Нього отримати прощення наших гріхів.

У своїй першій прилюдній проповіді Він проголошує: «Господній Дух на Мені, бо Він Мене помазав. Послав Мене... оповістити рік Господній сприятливий» (Лк. 4, 18–19), тобто «принести благу вість убогим, лікувати скрушених серцем, проголосити невольникам свободу, ув'язненим відкрити очі, проголосити рік Господнього благовоління, день відплати нашого Бога, потішити всіх засмучених» (Іс. 61, 1–2).

Христос від хрещення починає свою діяльність. Справді розповідає про Господній рік сприятливий. Христос, здійснюючи пророцтво Ісаї про «Рік Господній сприятливий» (пор. 61, 1–3. 7), проголошує присутність Царства Божого серед свого народу, серед своїх людей, яке виявляється через цілу низку так званих місяньських знаків: Він зцілює хворих, відновлює справедливість, звільняє людей від гріха в Пасхальному таїнстві і проголошує Царство Боже, даруючи таким чином всьому людству надію на справжнє визволення. Христос неодноразово підкреслює визвольну силу своєї місії: **«Тож коли Син вас визволить, то справді станете вільні»** (Ів. 8, 36). Ця свобода, яку Він дарує, є основою нашої надії навіть у найважчі часи.

Поява Господа, це запанування над хаосом, це наведення порядку. Якщо світ послухав би тих слів, то наскільки більше було би миру у світі, дружніх відносин поміж державами, зичливості та любові поміж людьми».

\* \* \*

**Із проповіді Владика Марюша Дмитерки, Перемишль, над Сяном:**

«Подія хрещення Ісуса Христа у Йордані має отже два невіддільні виміри: епіфанійний та креаційний.

Йорданове хрещення Ісуса є святом Епіфанії, у якій стаємо свідками і учасниками вершини об'явлення природи Бога, який є Трійцею Божих Осіб. Усі Божественні Особи Пресвятої Тройці об'являють саму суть природи Бога, який є Особою Любов'ю. Любов, яка в реляціях Осіб Пресвятої Тройці має свою повноту і вершину, не закривається однак в крузі Божественного Життя, але життєдайною рікою виливається



Перемисьль (1).

назовні — до людини. Людина стає адресатом об'явлення Бога як Любові.

Всюди там де маємо до діла з об'явленням Бога у Тройці, маємо також до діла з творчим актом, а детальніше з новим творчим актом. Бо, як на початках, Бог Отець дивлячися на Сина, творив людину на свій образ і подобу, а над творінням ширяв животворчий Дух Божий; так тепер Син Божий у водах Йордану бере на себе грішну наготу старої людини. На Сина Божого сходить і на Ньому спочиває Святий Дух, який неначе оживляє людину і зодягає в нову одягу — самого Ісуса Христа. У Ісусі Христі людині є подарована гідність Божої дитини і спадкоємця життя на віки у небі, яке відкриває сам Отець.



П'яечно.



Перемисьль (2).

Таким чином над Йорданом бачимо три основні дії самого Бога по відношенні до людини: Син Божий з безмежної любові до людини рятує її з неволі гріха і смерті; в силі Духа Святого, який з Ним співдіє, воскрешає ціле людство і возносить у Собі на небо. Бог Отець відкриває людині небо, як місце її вічного призначення і підтверджує

відкупительну місію свого Сина за-являючи: «*Люблю Тебе мій Сину нескінченною любов'ю за Твою нескінченну любов до людини*». В цей спосіб в об'явленні Бога над Йорданом маємо прообраз Пасхи Христової.

Сьогодні дорогі, ми є запрошені наново усвідомити собі велич нашої християнської гідності Божих дітей, →



Слупськ.



Гурово Ілавецьке (1).

# Венгожево 2026

– XIII Огляд Вертепів, Коляд і Щедрівок

(Вармінсько-Мазурський)

Солідний сніговий надворі, заметіль, тріскучий мороз, а коляда, вертеп, спільний спів й тепла, приязна атмосфера серед шанувальників української різдвяної традиції, мирян і запрошених гостей, що згуртувалися в суботу 17 січня в храмі Святого Хреста у Венгожеві, щоби бути учасниками своєрідного свята колядки — це слова, якими можна би коротко охарактеризувати подію, що збулася як завершальний акцент цього річного Різдва на Вармії та Мазурах.

Присутніх, учасників з опікунами та мирян, на початку зустрічі привітав о. Павло Старух ЧСВВ, ігумен венгожевського василіянського монастиря та настоятель храму. Запросив взяти участь у святі української колядки, яка від віків скріплює народ і є одною з вагомих складових клітин його релігійної та національної тотожностей, незалежно від того, де проживаємо й де від віків дбаємо про їхню непереривність. Подякував місцевій адміністрації та громадським активістам за суттєву підтрмку та благодійництво.

Зі своїми програмами у венгожевській церкві запрезентувалися діти і молодь, також серйозно підтримувані своїми батьками та вчителями

(катехитами), з Собех, Венцьків, Бань Мазурських, Срокова, Круклянок, діти воєнних біженців з України — колективи й індивідуальні молоді артисти. З огляду на несприятливу погоду до Венгожева не змогли доїхати колективи з більш віддалених місцевостей.

Програму дня завершив хор венгожевської парафії запрошуючи до спільного співу всіх присутніх у храмі мирян.

Владика Аркадій Трохановський, ординарій Ольштинсько-Гданської Єпархії

УГКЦ, гарячий прихильник усяких мистецьких заходів, на закінчення суботньої зустрічі щиро подякував за присутність та підтримку юним артистам, їхнім батькам, катехитам, опікунам, священникам, а зокрема меценатам свята, з місцевою адміністрацією включно — міською та воевідською. Владика Трохановський зокрема відзначив: «Слова колядок і щедрівок, що ми їх сьогодні почули, впрямому засвідчують про це, що ми, як спільнота, існуємо, триваємо й що ніхто українського народу не є в силі підкорити. Дуже вам усім дякую за витривалість та мужність».

(бт)



Учасники XIII Огляду Вертепів, Коляд і Щедрівок у Венгожеві з Владикою Аркадієм Трохановським.

яка була нам подарована в обряді Святої Тайни Хрещення. Кожен з нас народився тоді як нове сотворіння з „води і Духа” і отримав участь у житті самого Бога: „Всі бо ви, що у Христа християлися, у Христа одягнулися” (Га 3, 27).

Сьогодні маємо особливу нагоду подякувати Богові за Його вірність і незмінну любов супроти нас.

Особливо подякуймо і помолімся за наших батьків, які принесли нас до святої Тайни Просвічення. Це також добра нагода, щоб зробити іспит совісті і побачити; наскільки в нас проявляється і є присутнє життя нової людини зодягненої у Христа, а наскільки ми дозволяли, щоб володіли нами прояви старої людини».

(Світлини із свята Богоявлення: Вроцлав — Михайло Стех, Перемишль — о. Микола Костецький, Торунь — Моніка Дейнеко-Б'ялковська, Слупськ — Дарій Цилюпа, Гурово Ілавецьке — Богдан Тхір.)



Гурово Ілавецьке (2).



Старгард.

## Колядування в греко-католицькому соборі в Пряшеві (Словаччина)

У п'ятницю 2 січня 2026 р. хор «Благовіст» з греко-католицької парафії з Криниць-Здрою взяв участь в колядуванні в соборі св. Івана Хрестителя в Пряшеві на Словаччині.

До собору в Пряшеві на запрошення Владика Йони Максима — Митрополита Словацької Греко-Католицької Церкви прибули колядники зі Словаччини, хор з України і наш лемківський хор з Криниці. Це було велике вирішення для греко-католицької парафії з Криниць-Здрою. Хор з нашої парафії заспівав п'ять коляд, а одною з них була коляда — «Народився Бог на санях у лемківському містечку Дуклі» (на слова Б. І. Антонича). Хор був дуже тепло прийнятий, чого доказом були довгі та гарячі оплески.

Само колядування було дуже оригінальним. На початку з колядою виступив Владика Йона Максим, який спільно з о. Марком — парохом собору в Пряшеві заспівали коляду та тропар Різдва Христового — «Різдво Твоє Христе Боже». Як можна було відгадати, це уже традиція, що спільне

колядування починає Владика Йона Максим. Після виступу був час на спільну світлину з Владикою Йоною при оригінальній іконі, на якій представлено жителів Карпат — Лемків, Бойків та Гуцулів з їх оригінальними для краєвиду церквами.



Хор «Благовіст» з греко-католицької парафії в Криниці-Здрою.

Єва Святківська, Криниця

## «Зустріч з колядою» в Бартошицях

Концерт «Зустріч з колядою», що його в січні 2026 р. зорганізував бартошицький центр культури, відкрив традиційний український вертеп у виконанні колядників Початкової школи № 8 ім. Лесі Українки з українською мовою навчання в Бартошицях. Дійство було підготовлене під керівництвом Людмили Шубіної, з акордеонним супроводом Тараса Дулиша. Це різдвяне дійство ознайомило публіку з однією з найдавніших українських святкових традицій.

Другу частину концерту наповнили виступи солістів та інструментальних ансамблів Музичної школи I ступеня в Бартошицях, яка діє з 1 вересня 2022 року. Глядачі мали змогу почути, зокрема, низку польських коляд, а також інструментальний «Різдвяний вальс» А. Січа.

Особливе зворушення викликав виступ вихованців з дитячого садка та учнів I–III класів Початкової школи № 8 з українською мовою навчання в Бартошицях, які виконали дві українські коляди: «Добрий вечір тобі, пане господарю» та улюблену дитячу коляду

«Хай Ісус, мале дитя». Ці пісні несли послання радості, миру й благословення, нагадуючи про універсальний вимір різдвяних свят.

Особливим моментом концерту став виступ Наталії Дулиш, яка різдвяну пісню, «Зірка яскрава в небі тривожному», присвятила всім близьким, які відійшли у вічність, полеглим воїнам у боротьбі за Україну та наше майбутнє в Польщі

та Європі. Як символ пам'яті, світла й надії дорослі представники шкіл, запалили свічки.

Завершенням музичних презентацій став виступ хору Музичної школи під диригуванням Ореста Ортинського, який виконав польські коляди, зокрема особливо зворушливу «Тиху ніч» — найвідомішу коляду у світі, що вже понад 200 років звучить у сотнях тисяч храмів і концертних залів по всій земній кулі.

Любомира Тхір



Учні бартошицької української школи на сцені разом зі своїми батьками.

# Вони відійшли 15 літ тому

Владика Юліян Гбур. Упокоївся 24 березня 2011 р. в Стрию.



Юліян Гбур народився 4 грудня 1942 р. у с. Брижава біля Перемишля. Чернець Згромадження Слова Божого (SVD), парох у Гурові-Ілавецькому, Остроуму Барді та П'єненжні, декан Ольштинський, протосинкел Перемиської Єпархії, співзасновник релігійного часопису «Благовіст» УГКЦ в Польщі, перший стрийський єпископ УГКЦ, голова оргкомітету з організації приїзду в Україну Папи Івана Павла II.

У 1947 році Юліян Гбур разом з батьками під час депортаційної акції «Вісла» був переселений на північ Польщі. Середню освіту здобув у Місійній семінарії в Нисі. Філософію і богослов'я студював у Вищій Духовній Семінарії монашого чину Отців Вербістів. Рукоположений на священника 21 червня 1970 року архієпископом Адамом Кардиналом Козловецьким — місіонером у Замбії.

Протягом 1964–65 рр. відбув примусову військову службу в Бартошицях. Після закінчення богослов'я почав працю у греко-католицькій парафії у Кракові. Від 10 липня 1973 р. назначений парохом українських парафій у Гурові-Ілавецькому та Остроуму Барді, згодом у П'єненжні.

Для Гурова-Ілавецького, греко-католицької громади, зокрема молоді місцевого українського лицю (ще тоді існуючого лише як окремі класи в польській школі), був це особливий час, коли молодий священник дав себе пізнати як ревний і відданий Церкві та народові душпастир.

У 1982–1991 рр. о. Ю. Гбур виконував обов'язки декана Ольштинського деканату, натомість від 11 червня 1983 р. був призначений декретом Примаса Польщі Кардинала Юзефа Глемпа візитатором для греко-католиків у Польщі та консультантом Примаса у справах управління Українською Греко-Католицькою Церквою. 26 квітня 1991 року його призначено протосинкелом Перемиської Єпархії.

7 липня 1994 року в Архикафедральному Соборі св. Юра у Львові відбулася

хіротонія Владики Юліяна, яку провів Блаженніший Мирослав Іван Кардинал Любачівський. Нового владика УГКЦ призначено протосинкелом Львівської Архиепархії. У жовтні 1996 року обрано його Секретарем Синоду Єпископів УГКЦ. Від 18 листопада 2000 року став першим єпархіяльним єпископом Стрийської Єпархії. Під час Синоду у 2001 році склав обов'язки Секретаря Синоду Єпископів УГКЦ. Владика Юліян Гбур помер помер 24 березня 2011 року, після важкої недуги, яка поступала швидким темпом.

Похоронений на міському кладовищі Стрия. Після завершення будів-



Стрий. Похорон Владики Юліяна Гбура. Над могилою вірняни з Гурова Ілавецького, П'єненжна, Лелькова. 28 березня 2011 р.



Могила Владики Гбура на стрийському кладовищі.

ництва нового кафедрального храму Стрийської Єпархії, яке заініціював саме владика. Його тлінні останки будуть перепоховані на його території.

\* \* \*

**Професор Юрій Новосільський.** Упокоївся 21 лютого 2011 р. в Кракові.

Юрій Новосільський народився в українській сім'ї Стефана й Анни Новосільських 7 січня 1923 р.

У житті професора Юрія Новосільського бували моменти творчих і душевних хитань та повернень. Одним з таких моментів, який без сумніву мав великий вплив на його життєвий та творчий шлях, було рішення у 1942 р. переступити поріг монастиря Отців Студитів у Львові, а потім в Уневі. Зокрема вплинуло на майбутнього іконописця перебування в унівській обителі, де монахи від століть вели школу писання ікон. Саме у тому часі Юрій захопився, зрозумів, відкрився на ікону, яка в майбутньому стала суттю його життя і творчості. Відомо, що перебуваючи



в монастирі в Уневі, художник мав до діла з монументальним живописом. Була це робота над фреском Марії Оранти в греко-католицькій церкві в Болахові (сьогодні годі шукати її там — роки радянської влади і призначення храму на склад чи магазин зробили своє).

Після дволітнього перебування в Україні, з огляду на поступаючу хворобу, Юрій Новосільський повернувся до Кракова, дезайнявся художньою та науковою роботами. Не все складлося так, як би собі цього бажав. З огляду на своє минуле та переконання змушений був покинути Краків й перенестися до Лодзі, де працював до шістдесятих років минулого століття. Повернувшись до Кракова став на шлях плідного творчого життя, яке перервала важка недуга під кінець дев'яностих років, коли-то професор набік відклав палітру і більше вже до неї не повернув. Професор Новосільський залишив для прийдешніх поколінь багато зреалізованих монументальних проєктів, головню релігійних тематично — поліхромій в костелах і церквах, іконостасів. Але найбільше його праця це ікони, плащаниці, хоругви, портрети, пейзажі, абстрактні твори. Найбільш відомі монументальні живописи Новосільського в Польщі знаходяться в костелах в Тихах, м. Весола біля Варшави, Єленій Горі, Кракові, православних церквах в Білостоці, Гайнівці, Більську Підляському та інших.

Окремим розділом творчості Юрія Новосільського залишається його співпраця та реалізація окремих проєктів для Української Греко-Католицької Церкви в Польщі та за кордоном. Від початку 1980-их років (хоча художник



Краків. Похорон професора Юрія Новосільського. 27 лютого 2011 р.

співпрацював з отцями УГКЦ й раніше) професора запрошують до розмальовування ремонтаних храмів, проєктування іконостасів, аранжування інтер'єрів. Митець радо підіймається цих викликів, бо якраз тут знаходить духа повного зрозуміння. Наслідком цієї співпраці, що триває кілька десятків років, залишаються поліхромії, іконостаси та ікони виконані, між іншими, для церков у Гурові Ілавецькому, Вроцлаві, Кракові, Венгожеві, Любліні. Вершиною

творчості Новосільського, про що мріяв ціле творче життя, залишається проєкт й будова церкви в Білому Борі (1992–1997 рр.). Тут професор запроєктував храм й розмальовував його (...).

У Гурові Ілавецькому, завдяки клопотанням тодішнього пароха о. Юліяна Гбура, професор Юрій Новосільський появився у 1983 році, щоби зааранжувати інтер'єр ремонтаного храму, встановити й виповнити іконами іконостас, розмалювати стіни.

Професора Новосільського похоронили на полі слави Раковецького цвинтаря в Кракові, де поруч спочивають професор Богдан Лепкий, професор Степан Смаль-Стоцький, а вдалині видно українські могили військових та цивільних осіб, що померли в роках 1919–1921 в таборі для військовополонених та інтернованих Краків-Домб'є. Недалеко знаходиться також гробниця видатного маляря й професора Яна Матейки.

Художника на кладовище прийшли прощати м. ін. Перший прем'єр III Речіпосполитої Тадеуш Мазовецький, міністр культури Богдан Здроєвський, священники різних конфесій, артисти, приятелі, мешканці Кракова. Від імені президента Польщі Броніслава Коморовського прощального листа прочитав бувший прем'єр-міністр РП Тадеуш Мазовецький, в якому він, між іншими, відзначив: *«Багатолітні артистичні й богословські пошуки зробили професора Новосільського людиною великого душевного виміру. Його знаменитий внесок в екуменічний діалог становлять роботи, що заодно прикрашають церкви, як і костели нагадуючи про тисячолітню традицію нерозділеної Церкви...»*.

ред. Б. Тхір;  
світлина автора



Раковецьке кладовище в Кракові. Могила професора Юрія Новосільського.

# 80 літ від львівського псевдо-собору

Горезвісними днями 8–10 березня 1946 р. — у львівському греко-католицькому катедральному храмі св. Юра під наглядом НКДБ УРСР відбувся фарс під назвою «церковний собор», на якому ухвалено «возз'єднання УГКЦ з РПЦ». Проте, попри сподівання московського окупанта на швидку ліквідацію ненависної йому Церкви, УГКЦ в підпіллі вистояла до кінця панування московсько-більшовицького режиму та переможно вийшла з нерівного протистояння.

25 січня 1946 р. НКДБ (Народний комісаріят державної безпеки СРСР) скерував до НКДБ УРСР (Народний комісаріят державної безпеки Української радянської соціалістичної республіки) письмо: «Вказівки про скликання собору греко-католицької уніатської церкви західних областей України для ліквідації її шляхом возз'єднання з РПЦ».

У цьому часі всі єпископи Греко-Католицької Церкви були арештовані й заслані. 1 листопада 1944 року помер Митрополит Андрей Шептицький.

Інструментом НКДБ для ліквідації УГКЦ стала «ініціативна група», активний член якої, о. Гавриіл Костельник, вже після насильної і протизаконної ліквідації Греко-Католицької Церкви, був застрелений 20 вересня 1948 р. неподалік від Преображенської церкви у Львові.

Львівський псевдо-собор, організований органами радянської безпеки в співпраці з членами «ініціативної групи», одногослоно вирішив «відкинути постанови Берестейського Собору 1596 р., ліквідувати Унію, відірватися від Ватикану й повернутися до нашої батьківської святої православної віри та Руської Православної Церкви».



Митрополит Йосиф Сліпий.

Цей фарс відбувався на території львівського собору св. Юрія Зміборця, коли Глава Греко-Католицької Церкви, Верховний Архієпископ Йосиф Коберницький Сліпий, вже від 11 квітня 1945-го року перебував під арештом (його було звільнено щойно внаслідок численних публічних заходів впливових осіб, у тому числі 113 депутатів французького парламенту, зусиль 9 сенаторів США, з ініціативи Папи Івана XXIII напередодні Другого Вселенського Ватиканського собору [1962]; всього відбув сталінське покарання розміром 18 років).

(бт)

\* \* \*

(...) Після повернення радянських військ на західноукраїнські землі у 1944-му та смерті митрополита Андрея (1 листопада) провід УГКЦ здійснив спробу досягнути з радянською державою *modus vivendi*, тобто можливості співіснувати, незважаючи на різність поглядів. З цією метою у грудні 1944 року митрополит Йосиф Сліпий вислав до Києва та Москви офіційну делегацію на чолі з архимандритом Климентієм Шептицьким, яка мала узаконити статус УГКЦ в СРСР. Однак 15 березня 1945 року Сталін затвердив таємну інструкцію № 58, підготовлену головою ради у справах російської православної церкви Г. Карповим, перший розділ якої називався «Заходи щодо відриву Греко-Католицької (Уніатської) Церкви



Собор св. Юрія Зміборця у Львові. Сучасна світлина.



Члени «ініціативної групи». Другий від ліва — о. Гавриіл Костельник.

# Звернення Глави УГКЦ

(Закінчення з 5 сторінки)

протиповітряної оборони, енергетикам і рятувальникам. Разом із вами ще раз засвідчуємо: Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!

Цього тижня ми стали свідками також двох радісних подій — світлих променів Божої надії серед суворой воєнної зими. Перша подія — відбувся обмін військовополоненими, внаслідок якого додому повернулися 157 українських захисників.

Особливо зворушливою стала історія воїна зі Львівщини, який вважався зниклим безвісти і загиблим на Куп'янському напрямку ще у вересні 2022 року. Пана Назарія вважали загиблим у день його народження: було проведено ДНК-ідентифікацію і навіть організовано похорон. Проте він повернувся з полону живим до своєї матері, дружини та родини. Ця подія є свідченням того, що навіть у безнадійних обставинах надія не згасає. Ми дякуємо Господу Богу за збереження життя нашого захисника і тішимося, що він нині може бути прикладом, що навіть у безнадійних обставинах завжди є надія.

Друга подія — у Львові відбулася 102-га сесія Архиєрейського Синоду Єпископів України. Головною її темою стала «Катехизація в умовах війни». Ми відчули, що в драматичних обставинах сьогодення зростає спрага за Богом, за Святим Письмом і за правдою церковного вчення. Катехитичні спільноти, біблійні гуртки і товариства та Катехитично-педагогічний інститут нашої Церкви зросли за ці роки в десятки разів. Пошук відповідей на найглибші екзистенційні питання спонукає багатьох українців до глибшого пізнання вчення Церкви і Святого Письма.

Ми прагнемо, щоб наша Церква виконала свою місію як мати і вчителька, забезпечуючи навіть в умовах війни належну катехитичну опіку дітям, молоді та людям різного віку. Ми й надалі розвиватимемо мережу катехитичних шкіл, спільнот і апостоляту Божого слова, щоб кожен, хто шукає Бога, міг зустріти Його у спільноті живої Церкви, якою є наша Українська Греко-Католицька Церква.

На завершення звертаюся з особливим проханням підтримати «Живе

телебачення» — офіційний інформаційний ресурс нашої Церкви, який допомагає нам залишатися єдиним Божим народом, розсіяним по всій Україні та світу. Його подальше існування значною мірою залежить від підтримки кожного з вас. Сподіваємося, що служіння «Живого телебачення» буде належно оцінене й підтримане вірними, хоч би де вони перебували в цей непростий час.

Боже, благослови Україну! Боже, зглянься на Твоїх дітей, які щодня дивляться в обличчя смерті, але вірою в Тебе перемагають її! Боже, зупини війну в Україні, надихни могутніх світу цього думками про мир і наповни їх Духом Твоїм Святим! Боже, підтримай тих, хто падає, і надихни надією тих, хто впадає у відчай!

Боже, благослови нашу Батьківщину і наш народ Твоїм справедливим, небесним миром!

Благословення Господнє на вас, з Його благодаттю і людинолюб'ям, завжди, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Слава Ісусу Христу!



## Северин Гощинський, поет-романтик

(Закінчення з 6 сторінки)

крові та плоті перенеслася вже в сферу духу та слова, та все-таки старі вороги людського роду — деспотизм та темнота — ще аж занадто сильні реальною могутністю, занадто гордо ще не раз підносять чоло, аби мечі могли зовсім уже піти між старе залізччя або бути перекутими (...).

\* Українська школа в польській літературі — українська поетична школа польського романтизму, була це група польських поетів і романтичних письменників XIX

століття. Всі вони були уродженцями Правобережної України, після поділу Речі Посполитої включеної до складу Російської імперії.

«Українську школу» утворювали: Антоній Мальчевський, Северин Гощинський, Олександр Гроза, Юзеф Богдан Залеський, Міхал Грабовський, Міхал Чайковський, Томаш (Тимко) Падура. Початки «школи» сягають 1816–1819 років, коли Гощинський, Грабовський і Залеський познайомилися у василіянській гімназії в Гумані.

Твори літераторів «української школи» характеризувалися темами з історії та

народної культури України, відкликаннями до українського пейзажу і фольклору, захопленням язичництвом і байронівським творінням козака. Вони сформували міф про Україну, роль якого в польській історії та культурі порівнюють із роллю Шотландії в англійській культурі.

\* \* \*

**Zamek Kaniowski** (фрагмент)

9

Gdy ziemia uśnie, księżyc wartę trzyma,  
I nocne wiatry oblatują ciszę,  
I sen ciemieży czujność ukołysze;  
Bezpieczna wtedy, pod jego oczyma,  
Ochoczą młodzież radość przywoływa  
Gdzie na nią czeka swoboda szczęśliwa!  
Poniżej miasta, po nad brzegiem, dołem,  
Sędziwe lipy, Dniepru wód strażnice,  
Stoją poważnie, z płowiejącym czołem:  
Tam się na huczne schodzą wieczornice  
Rześcy parobcy i hoże dziewice.  
A gdy, nad jasnym sinych wód rozlewem,  
I brzeg zasięda i uwieńczą wzgórkę,  
I wiatry Dniepru posła z cichym śpiewem,  
I wnet uderzą w piszczałki, bandurki,  
Wierzysz natenczas że to czarów siła  
Zakłętą ucztę w nocy wyprawiła.

в СРСР від Ватикану та подальшого її приєднання до Російської Православної Церкви». В інструкції було вказано: «організувати в місті Львові православну єпархію, надавши їй Главі титул єпископа Львівського і Тернопільського, котрий об'єднає православні приходи [яких ще не існувало] Львівської, Станіславської, Дрогобицької і Тернопільської областей». В іншому пункті йшлося про необхідність створити «всередині Уніатської Церкви ініціативну групу, яка повинна

буде декларативно заявити про розрив з Ватиканом і закликати уніатське духовенство до переходу на православ'я».

На той час у межах України серед структур УГКЦ залишилися Львівська архієпархія, Станіславівська єпархія і більшість Мукачівської, а також значна частина Перемишльської єпархії, поділеної новим кордоном із Польщею (...).

(Історія Української Греко-Католицької Церкви  
-//ugcc.ua/church/history/)

# Страдальна Мати

Б. І. Антонич

В темну, чорну ніч  
віяли вітри.  
Срібних зір не ліч;  
мерехтять лиш три.

Три самітні зорі,  
наче сльози три,  
наче перли в морі,  
віяли вітри.

Чорна плахта ночі  
навкруги шатром.  
Чи що бачать очі?  
Мати йде шляхом.

Темряви година,  
зорі жовтим зерном.  
Йде із серцем Сина,  
що пробите терном.

Неділя, 27 березня 1932



## Страдальна мати

Страдальна Мати під хрестом стояла,  
Стала ридати, в сльозах промовляла:  
"Ой, Сину, Сину, за яку провину  
Перенесиш нині тяженьку годину  
На хресті?"

Я Тебе купала гіркими сльозами,  
Як малим ховала перед ворогами.  
А нині плачу, бо Тебе вже трачу,  
Вже тя, милий Сину, більше не побачу,  
Сину Мій!

Ти жертвувавсь всіх людей спасати,  
За то дїждався невинно вмирати,

За світ лукавий, злобний і неправий,  
Що сповнив на Тобі свій засуд кровавий  
На хресті.

Моя підпоро, Мій Ти світе ясний!  
Гаснеш заскоро, в'янеш безчасний.  
А що ж зі Мною станеш, сиротою?  
Я сама на світі, як билина стою  
Під хрестом.

Мій Боже милий, усердно тя молю,  
Додай Мені сили у нещаснім болю;  
Тебе благаю, як сама лиш знаю,  
І Тобі днесь Сина Мого поручаю  
На хресті.



*«Мати — це серце родини, яке любить безмежно  
і живе вічно у своїх дітях».*

З глибоким сумом та болем ми прийняли вістку про смерть

### Анелі Шевчик

найдорожчої Мами МАРІЇ ОЛЬГИ СИЧ, директорки Комплексу Шкіл з Українською Мовою Навчання у Гурові Ілавецькому.

Єднаємося у скорботі та молитві з тобою, Олю, та усією твоєю родиною.

Вічна пам'ять Покійній! Хай мазурська земля буде Їй пухом!



*Любомира Тхір разом з працівниками і учнями  
Початкової школи № 8 ім. Лесі Українки  
з українською мовою навчання в Бартошицях*

Висловлюємо найщиріші співчуття Пані Директор Ользі Сич  
з приводу тяжкої втрати — смерті матері

### Анелі Шевчик

Важко знайти такі слова, які б змогли зменшити душевну біль... Поділяємо Ваше горе, сумуємо разом з Вами, підтримуємо Вас у години скорботи.

Нехай опіка Всевишнього полегшить гіркоту втрати найдорожчої для Вас людини,  
а слова підтримки допоможуть перенести страшне горе.

Вічна і світла пам'ять Вашій Дорогій Мамі, а Царство Небесне та земля їй пухом!



*Вчительський колектив та працівники  
Комплексу Шкіл з Українською Мовою Навчання  
в Гурові Ілавецькому,  
приятелі з Гурова Ілавецького*

**БЛАГОВІСТ** — суспільно-релігійний бюлетень. Видає Українська Греко-Католицька Церква у Польщі. Редакція працює на громадських засадах. Редагує колегія: **Владика Аркадій Трохановський, о. митрат Богдан Панчак, о. Микола Костецький** — координатор від Перемисько-Варшавської архієпархії, **о. Євген Сухий** — координатор від Вроцлавсько-Кошалінської єпархії. Відповідальний редактор **Богдан Тхір** (бт). **Аркадій Стопа** — технічні консультації. *Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.*

**Kuria bp**, ul. Biskupa Jana Śnigurskiego 2A, 37-700 **Przemysł**, tel/fax 16 678-78-68, e-mail: [kuria@przemyslgr.opoka.org.pl](mailto:kuria@przemyslgr.opoka.org.pl); **Kuria bp**, Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77; fax 71 343-94-67, e-mail: [konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl](mailto:konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl); **Kuria bp**, ul. Lubelska 12, 10-405 **Olsztyn**, tel: 89 539 60 48, e-mail: [eparchia.kontakt@gmail.com](mailto:eparchia.kontakt@gmail.com)

**Adres redakcji:** BŁAHOWIST; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie, tel. 89 761-04-21, e-mail: [blahowist@poczta.onet.pl](mailto:blahowist@poczta.onet.pl), konto: Bank Spółdzielczy w Górowie II, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001